

ВИКОРИСТАННЯ ГЕНОФОНДУ ІМПОРТНОЇ ХУДОБИ ДЛЯ ГЕНЕТИЧНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ ТА КОНСОЛІДАЦІЇ СТВОРЕНИХ ПОРІД І ТИПІВ

Результатом більш як двадцятирічної роботи по вдосконаленню чорно-рябої худоби стало створення української чорно-рябої молочної породи. Для підвищення її генетичного потенціалу використовується генофонд імпортної худоби.

Дослідження проводились у племзаводі агрофірми «Зоря» Рівненської області. До стада господарства входило поголів'я чорно-рябої худоби різного походження: імпорт з Нідерландів ($n = 355$), Німеччини ($n = 298$), Данії ($n = 215$) та їх нащадків.

Аналіз походження імпортної худоби показав, що поголів'я тварин з Німеччини та Данії повністю голштинізоване і лише 40% — з Нідерландів.

Рівень молочної продуктивності імпортної худоби племзаводу характеризується досить високими показниками: по I лактації — 5411 кг молока жирністю 3,99%, по II — 5684 кг і 4,08%, по III і старших — 5925 кг і 4,07%. Жива маса первісток коливається в межах 469–491 кг, а повновікових корів — 552–578 кг. Найкращі результати за молочною продуктивністю були досягнуті по групі датської худоби: надій по I лактації становив 5586 кг молока жирністю 3,98%, по II — 5876 кг, 4,0% і по III і старших — 6431 кг, 4,04%. Майже такі ж результати отримані й по групі голландської худоби: по I лактації — 5339 кг, 4,01%, II — 5794 кг, 4,16%, III і старших — 6238 кг, 4,16%, а дещо нижчі показники одержані по групі німецької худоби: по I лактації — 5370 кг, 3,96% жиру, II — 5449 кг, 4,03% по III і старших — 5517 кг, 4,00%.

Коефіцієнт збільшення надою (відношення надою за вищу лактацію до надою за першу лактацію) у тварин з Данії становив 110,9%, Нідерландів — 117,4% і Німеччини — 113,1%. Даний показник — це реалізований генетичний потенціал продуктивності імпортних корів, що досяг організм при реалізації його генетичних задатків в оптимальних умовах годівлі, утримання і догляду.

• Мінливість надою в імпортої худоби по I лактації знаходилась у межах 12,3–14,8%, II — 16,4–19,3%, III і старших лактаціях — 15,8–19,1%, вмісту жиру — відповідно по I — 2,7–5,3%, II — 2,0–5,7%, по III і старших — 2,5–5,5%, живій масі — по I лактації — 2,9–6,6%, по II — 3,2–5,9%, по III і старших — 3,3–6,2%.

Характеристика структури генофонду імпортої худоби за трьома системами поліморфних білків крові (трансферину, амілази, церулоплазміну) в цілому типова для чорно-рябої худоби, про що свідчить індекс подібності, який для досліджуваних груп тварин перебуває в межах 0,986–0,993.

Відповідно до цього мало відрізнялися й інші частотні характеристики (ступінь гомозиготності, рівень поліморфізму, ступінь реалізації можливої мінливості). Стадо племзаводу являє собою суму груп тварин, у кожній з яких проявляються специфічні тенденції тиску відбору на аельну структуру локусів. Тому контроль за структурою аельного генофонду імпортої худоби, її продуктивним потенціалом є відображення особливостей селекційного процесу і методів розведення, правильне використання яких сприятиме генетичному вдосконаленню та консолідації створених порід і типів.

Інститут розведення і генетики тварин УААН

УДК 636.2.234.081.32

М.С. ПЕЛЕХАТИЙ, Н.М. ШИПОТА,
З.О. ВОЛКІВСЬКА, Т.В. ФЕДОРЕНКО

ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ ЧОРНО-РЯБИХ КОРІВ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ І ГЕНОТИПІВ В УМОВАХ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ

Відтворювальна здатність і тривалість господарського використання корів визначають їх економічну ефективність та племінну придатність. При створенні поліського типу української чорно-рябої молочної худоби широко використовується генофонд датської, німецької і особливо голштинської порід. У процесі акліматизації найчутливішою є відтворювальна здатність.

© М.С. Пелехатий, Н.М. Шипота,
З.О. Волківська, Т.В. Федоренко, 1999

Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31–32